

# GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:  
brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:  
Joi si Duminica.

Pretulu abonamentului:  
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni  
3 fl. 50 cr. — Tieri externe 12 fl. pe unu anu seu  
28 franci.

Anu lu XLII.

Se prenumera:  
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:  
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.  
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-  
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se  
retramitu.

Nr. 99.

Joi, 13 | 25 Decembre

1879.

Cu 1 Ianuariu st. v. 1880 se incepe unu nou  
abonamentu l.

## GAZETA TRANSILVANIEI.

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fôiei  
nostre, alu caroru abonamentu a espiratu cu 31  
Decembre st. v. 1879, se binevoiesca a si'lu re-  
innoi de cu vreme, pentru ca diariulu se li se  
pôta tramite regulatu. De la 1 Ianuariu st. v.  
incolo diariulu se va tramite numai acelu  
domni, cari au binevoitu a-si reinnoi abonamen-  
tu.

Domni noi abonanti sunt cu deosebire rogati  
a ne tramite adresele d-loru esactu, aratandu si  
post'a cea mai aprôpe de loculu, unde locuiescu.

Pretulu abonamentulu la „Gazeta Tran-  
silvaniei“ este :

pentru Brasiovu : pe trei luni 2 fl., pe siese luni  
4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa : pe trei luni 2 fl.  
50 cr., pe siese luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a : pe trei luni  
3 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri externe : pe trei luni  
7 franci, pe siese luni 14 franci, pe anu 28 franci. (Abo-  
namentulu se primescu si in bilete hipotecare romane.)

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite  
mai usioru prin assignatiuni postale) la Re-  
dactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“  
in Brasiovu.

### Brasiovu, 24/12 Decembre.

Earasi ne apropiamu de finitulu unui anu, ear-  
asi vomu trebui se ne damu sém'a despre ceea  
ce amu lucratu in acestu spatiu de timpu pentru  
a face unu pasu mai departe pe cararea, care se  
ne duca la scopulu inaltu ce ni l'amu propusu: la  
unastarea si fericirea nationalitatii romane diu  
Transilvani'a si Ungari'a.

Candu dicemu, ca „vomu“ trebui se ne damu séma  
nu intielegemu, ca acést'a datoriu o ar' avé nu-  
mai organulu nostru de publicitate. Nu, acestu  
organu nu a avutu si nu va poté avé niciodata o  
activitate deosebita de aceea a publiculu seu ceti-  
toriu, de a poporulu, pentru a caruia drepturi mi-  
licéza, elu este si va fi espressionea câtu mai fidela a  
opiniunii publice, ce domnesce între Romani din  
Transilvani'a si Ungari'a, si intr'insulu, ca si in  
celelalte diuare politice romane, se oglindéza numai  
regatarile si faptele, ce se manifesta in senulu po-  
porulu romanu.

Organulu nostru face prin urmare parte din  
organismulu nationalu, elu nu pôte esistá decátu  
acumu in acestu organismu si de aceea nici nu  
pôta delu sine decátu numai ceea ce a primitu  
de la organismu. Astfelu potemu dice, ca diaru  
celu redigemu, este unu felu de mesuratoriulu alu  
activitatii generale nationale.

„Déca voiti se judecati starea culturala si po-  
litica a unui poporu, luati si cetiti organele sale  
de publicitate.“ Acést'a este o aksioma a tim-  
pulu mai nou, care in cele mai multe casuri va  
fi posibilu aducerea unei sentintie câtu mai a-  
prôpe de adeveru.

Dér' onor. nostri cetitori se nu créda cumva,  
ca ne-amu propusu a serie unu articulu pro domo.  
Ceea ce amu voitu a fostu numai a documentá,  
ca nu numai noi singuri, modestulu nostru organu,  
ci totalitate Romaniilor din Transilvani'a si Un-  
gari'a, natiunea intréga va trebui se si dé séma  
impredca cu noi despre cele a lucratu si a intre-  
tinu pena acuma si despre cele ce va trebui se  
face si se incungiare in viitoriu.

Or'a a unuspredieca a batutu. De o amanare  
a lucrulu nu mai pôte fi dér' vorb'a, ca-ci peric-  
ululu care ne amenintia cu total'a distrugere o  
organismulu nostru nationalu este iminentu. Ac-  
ést'a o simtinu si o vedemu si cu dorere trebuie  
se-o marturisimu.

Ne implinimu numai o sacra datoriu dandu  
semnalulu pericolulu ce se apropia.

Mai multi amici ai fôiei nôtstre ne-au facutu  
obiectiunea indreptata, ca de ce, pe langa aceea  
ca facemu atenti pe ómeni la relele ce ne bantue,  
la pericolele ce ne mai amenintia, nu aratamu totu-  
deauna si mediulócele si modulu prin care credemu,  
ca acele rele si acele pericole s'ar' poté delaturá  
mai cu succesu si mai grabnicu. Este indreptata,  
repetimu, acést'a obiectiune. Amu si cautatu a  
corespunde dupa impregiurari si dupa putintia a-  
cele cerintie si déca cu tóte aceste amu mai re-  
masu datori cu multu, caus'a principala este, ca  
n'amu voitu se atingemu deodata prea multe rane,  
de cari este acoperitu corpulu nostru nationalu.

Grav'a situatiune ne impune acuma a lasá ori-  
ce consideratiuni de aceste la o parte si a face,  
pe langa cea mai mare obiectivitate si impar-  
tialitate, totu ce ne dictéza mintea si anim'a, cu  
scopu de a-o clarificá. Pentru acést'a opera difi-  
cila sentiendu-ne inse prea slabi, apelamu la pu-  
bliculu nostru cetitoriu rogandu'lu, ca se ne dé  
totu concursulu seu si de aci incolo in portarea  
grelei nôtstre sarcine publicistice si astfelu se con-  
tribuim'u cu totii impreuna la realizarea unei ne-  
cessitati semtite de micu si mare, ca: se se faca  
odata lumina!

### § 2 alu legeri pentru armata si partid'a de- cembrista.

Amu anuntiatu, ca §-lu 2 alu legeri pe-  
tru armata s'a fostu respinsu a dou'a óra  
de cátra adunarea deputatiloru din Vien'a. Gu-  
vernulu s'a dusu cu paragrafulu 2 astufeliu res-  
pinsu earasi la camer'a domniloru, care a decla-  
ratu, ca nu se abate dela decisiunea luata, deóre-  
ce nu consente cu modificarea propusa de aduna-  
rea deputatiloru. La propunerea lui Schmerling s'a  
alesu apoi o comisiune de noue insi cu scopu de  
a face o impacare. Asemenea a alesu si adunarea  
deputatiloru la propunerea lui Hohenwart o comis-  
siune pentru impacare. Aceste doue comisiuni  
s'au intrunitu intr'o siedintia comuna alegédu-se  
de presiedinte pentru comisiunea senatulu Schmer-  
ling, ér' pentru comisiunea camerei Smolka. S'a  
discutatu apoi § 2 alu legeri pentru armata, asupra  
caruia nu s'au potutu intielege ambele corpuri le-  
guitoire si se acceptá §-ulu 2, conformu proiectulu  
presentatu de guvernulu, deórece acestu paragrafu  
nu impedece pe Reichsrath, ca se propuna chiaru  
si desfiintarea intregi legeri, nu-i iea dreptulu de  
initiativa in privintia acést'a. Intr'aceea presie-  
dintele clubulu liberaliloru Dr. Weeber, dep. Cze-  
dik, si alti corifei ai clubulu au fostu castigati  
pentru proiectulu guvernulu cu ajutorulu  
lui Schmerling, si densii au mai trasu dupa  
sine si pe altii.

Astfelu guvernulu a potutu supune linistitu a  
trei'a óra camerei deputatiloru §-ulu 2 spre pri-  
mire si in adeveru a si dobénditu de astadata  
maioritatea de doue treimi, votandu cu acést'a oca-  
siune 44 deputati din clubulu liberalu, cari cu cá-  
teva dile mai inainte au fost respinsu §-ulu 2,  
pentru primirea lui. Votarea a fostu nominala.  
Pentru decisiunea conferentiei comisiuniloru, adeca  
pentru primirea § 2 au votatu din 328 deputati  
presenti 223 si numai 105 contra decisiunei. Mai-  
oritatea de doue treimi fiindu de 219 voturi § 2  
alu proiectulu guvernulu a fost prin urmare  
primitu.

Acestu votu este de mare importantia pentru  
viitorea dezvoltare a lucrurilor in Austri'a, fiindu-  
ca elu a adusu cu sine disolvarea partidei decem-  
bristiloru séu, cumu se mai numescu, a „fideliloru  
constitutiunei.“ „Nu mai esista o partida a cons-  
titutiunei, si déca mai esista nu mai pôte face pre-  
tensiunea de a luá frênele guvernulu in mana,“ —  
esclama „Deutsche Ztg.“, organulu Nemtiloru pro-  
gressisti. Membrii clubulu progressistu au obser-  
vatu o atitudine mai barbatésca, cáci au remasu pe  
langa hotarirea luata antaiu si nu au potutu fi  
induplecati, ca se accepte astadi ceva, ce au res-  
pinsu eri. Ei sunt mandri pe acést'a portare si  
clubulu loru a lucratu consecentu, rechiamandu de-  
legatii sei din comitetulu centralu alu partidei cons-  
titutiunei.

Faptulu acest'a caracteriséza indestulu situatiunea  
creata prin votulu dela 20 Decembre. De aci in-  
colo nu mai esista in camer'a deputatiloru austriaci  
o minoritate centralista impuitoire, esista numai  
fractiuni centraliste. D. Schmerling, prin compro-  
missulu ce l'a propusu — care in adeveru n'a fost  
unu compromissu, ci, cumu observa bine organulu  
progressistu numai o supunere neconditiunata —  
a acceleratu disolvarea „banerotulu politicu“, alu  
partidei, care a domnit dela 1867 incóce, si e  
mai multu ca probabilu, ca acést'a a facut'o chiaru  
cu óre-care intentiune. Ce-e dreptu si Schmerling  
este centralistu si inca mare centralistu, dér' nu  
din tagm'a celoru, cari au guvernatu Austri'a in  
timpulu din urma.

Bucuri'a cea mai mare inse trebuie se o aiba  
ministerulu Taaffe. Elu isi vede asia dicédu vi-  
sulu cu ochii. Ceea ce a doritu comitele Taaffe  
mai multu, a fost, ca se 'si pôta castigá aderenti  
si între Nemtii decembristi, cu ajutorulu carora se  
'si formeze o maioritate guvernamentalu, se nu fia  
avisatu numai si numai la spriginulu partidei au-  
tonomiste, se pôta inotá deasupra curentulu par-  
tidelor, mergédu odata cu unii, altadata cu cei-  
lalti si eara altadata nici cu unii nici cu altii, ser-  
vindu intotdeauna si inainte de tóte interesseioru  
politice dinastice, care este chiamatu a-o portá.

### Cronic'a evenimentelor politice.

Delegatiunile s'au intrunitu in 16 l. c.  
la Vien'a, cea ungara si-a alesu de presiedinte pe  
cardinalulu Haynald, cea austriaca pe cav. de  
Schmerling. Dupa usulu constitutiunulu  
Majestatea S'a a primitu in 18 Dec. c. delagatiu-  
nile in audientia solemnela la care ocaziune ambi  
presiedinti au adresatu vorbiri monarchulu. Card.  
Haynald a accentuat cu deosebire necesitatea ca  
monarchia se fia bine armata si pregatita pentru  
tóte eventualitatile, cav. de Schmerling cedendu  
curentulu de idei ce domnesce între centralisti a  
mai adausu, ca se seié in consideratiune, candu se  
discuta cerintele armatei, si isvórele financiale ale  
Austriei, mediulócele despre cari pôte dispune po-  
poratiunea.

Respunsulu ce l'a datu Majestatea S'a  
la vorbirile presiedintiloru este importantu pentru  
tonulu lui hotaritu si asigurarele ce le face. Dupa  
ce a multamitu pentru dovedile de devotamentu,  
Imperatulu a disu: . . . Reporturile monarchiei  
cu tóte poterile straine continuá de a fi cele mai  
amicale. Speru ca popórele mele se voru bucurá  
pe deplinu de bunatatile pazei. Intielegere  
a intimu cu imperati'a Ger-  
maniei imi este o garantia solida pentru cea  
linistire generala, care asigura lucrarei pacifice  
tóta dezvoltarea de care are lipsa. Desi efectele  
ulteriore ale ultimulu resbelu inca nu sunt dela-  
turate in imperiulu turcescu, potemu totusi sperá,  
ca esecutarea consecenta a tractatulu dela  
Berlin va aduce si pe peninsulu balcanica  
pacea deplina, creandu totodata o stare mai buna.“





